

प्रशासकीय मान्यता.

बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (एस.एम.एस.पी.) या केंद्र पुरस्कृत अभियानांतर्गत "बीज प्रक्रिया केंद्र" व "बियाणे साठवणुक गोदामांची उभारणी" करण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २७१८/प्र.क्र.१११/१अे

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक: ०३ ऑगस्ट, २०१८.

वाचा :-

- १) केंद्र शासनाने बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (एसएमएसपी) अंतर्गत ग्रामपंचायत पातळीवर FPO/SHG/CIG/सहकारी संस्थामार्फत ५०० मेट्रीक टन क्षमतेचे बीज प्रक्रिया केंद्र व बियाणे साठवणुक गोदामांची उभारणी करण्याबाबत दिनांक २२ जानेवारी, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना.
- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक १५-४/२०१७, SD-VI, दिनांक १३.१०.२०१७.
- ३) कृषि आयुक्तालयाने दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना.
- ४) केंद्र शासनाचे निधी वाटपाबाबतचे पत्र क्रमांक 15-04/2017-S.D.-VI, दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१८ रोजीचे पत्र.
- ५) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.१५-४/२०१७-SD.VI, दि.०४ एप्रिल, २०१८.

प्रस्तावना :-

कृषि क्षेत्रामध्ये विविध पिकांचे उत्पादन व उत्पादकता वाढीसाठी शेतकऱ्यांना स्थानिक पातळीवर उच्च प्रतीचे गुणवत्तापूर्ण व जास्त उत्पादन देणाऱ्या जातींचे प्रमाणित /सत्यप्रत बियाणे उपलब्ध करून देण्यासाठी आवश्यक ते प्रयत्न करणे गरजेचे आहे. यासाठी गांवपातळीवर शेतकऱ्यांना विविध पिकांचे बीजोत्पादन घेण्यासाठी आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून देण्याची नितांत आवश्यकता आहे. केंद्र शासन स्तरावरील बियाणे क्षेत्रातील सुधारणा विषयीच्या सचिव कार्य गटाच्या शिफारसीनुसार केंद्र शासनाने दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१७ रोजीच्या पत्रान्वये बियाणे व लागवड साहित्य उप-अभियानांतर्गत (SMSPI) ग्रामपंचायत पातळीवर शेतकरी उत्पादक कंपनी (FPO) /स्वयंसहाय्यता गट (SHG) /अन्नधान्य उत्पादक संघ (CIG)/ सहकारी संस्था / राज्य शासनाची मान्यता असलेली व कृषि क्षेत्राशी संबंधित असलेल्या उपक्रमामध्ये कार्यरत असलेल्या संस्थामार्फत ५०० मेट्रीक टन क्षमतेचे बीज प्रक्रिया केंद्र व बियाणे साठवणुक गोदामांची उभारणी करण्याबाबत कळविलेले आहे. सदर योजना १००% केंद्र पुरस्कृत असून यामध्ये महाराष्ट्र राज्यासाठी ५० युनिटचे लक्षांक देण्यात आलेले आहेत. सदर योजनेअंतर्गत ग्रामपंचायत स्तरावर बियाणे प्रक्रिया व साठवणुक केंद्र उभारणीसाठी रक्कम रु.६० लाख किंवा प्रत्यक्ष उभारणीस येणारा

खर्च यापैकी जे कमी असेल तितके अर्थसहाय्य देय आहे. केंद्र शासनाकडून दिनांक २२ जानेवारी, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये सदर योजना राबविण्यासाठी प्राप्त झालेल्या मार्गदर्शक सूचना आणि कृषि आयुक्तालयाने त्यांच्या स्तरावर तयार केलेल्या मार्गदर्शक सूचना / निकष यांच्या आधारे सदर योजना राज्यात राबविण्यात येणार आहे.

कृषि, सहकारीता आणि शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि आणि शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांनी संदर्भ क्रमांक ४ येथील पत्रान्वये राज्यामध्ये २० बीज प्रक्रिया केंद्र आणि बियाणे साठवणुक गोदामे उभारण्यासाठी उपलब्ध करून दिलेली रु.१२.०० कोटी इतकी रक्कम सन २०१८-१९ मध्ये वापरण्यास संदर्भ क्रमांक ५ येथील पत्रान्वये मान्यता दिलेली आहे. तरी बियाणे व लागवड साहित्य उप-अभियानांतर्गत ग्रामपंचायत पातळीवर शेतकरी उत्पादक कंपनी (FPO) /स्वयंसहाय्यता गट (SHG) /अन्नधान्य उत्पादक संघ (CIG)/ सहकारी संस्था / राज्य शासनाची मान्यता असलेली व कृषि क्षेत्राशी संबंधित असलेल्या उपक्रमामध्ये कार्यरत असलेल्या संस्थांमार्फत ५०० मेट्रीक टन क्षमतेचे बीज प्रक्रिया केंद्र व बियाणे साठवणुक गोदामांची उभारणी करणे हा कार्यक्रम सन २०१८-१९ मध्ये राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

बियाणे व लागवड साहित्य उप-अभियानांतर्गत ग्रामपंचायत पातळीवर शेतकरी उत्पादक कंपनी (FPO) /स्वयंसहाय्यता गट (SHG) /अन्नधान्य उत्पादक संघ (CIG)/ सहकारी संस्था / राज्य शासनाची मान्यता असलेली व कृषि क्षेत्राशी संबंधित असलेल्या उपक्रमामध्ये कार्यरत असलेल्या संस्थांमार्फत ५०० मेट्रीक टन क्षमतेचे २० बीज प्रक्रिया केंद्र व बियाणे साठवणुक गोदामांची उभारणी करणे ह्या कार्यक्रमासाठी केंद्र शासनाने सन २०१८-१९ मध्ये रु.१२.०० कोटी इतका निधी (१००% केंद्र पुरस्कृत) उपलब्ध करून दिलेला आहे. सदर कार्यक्रम सन २०१८-१९ मध्ये राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

- १) सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावी.
- २) सदर योजना राबविणेसाठी केंद्र शासनाकडील वाचा क्र. १ येथील ठळक मार्गदर्शक सुचना विचारात घेवून क्षेत्रीय पातळीवर आवश्यक असणाऱ्या मुद्यांच्या अनुषंगाने तपशीलवार मार्गदर्शक सुचना कृषि आयुक्तालय स्तरावर आयुक्त (कृषि) यांचे मान्यतेने निर्गमीत करण्यात याव्यात. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार कृषि आयुक्तालयाच्या मार्गदर्शक सुचनामध्ये क्षेत्रीयस्तरावरून प्रस्ताव सादर करण्याचे सविस्तर निकष, प्रस्ताव सादर करण्याची कार्यपद्धती, विभागनिहाय लक्षांक ठरविणे, प्रस्ताव मंजुरीची कार्यपद्धती व निधी वितरणासाठी कार्यपद्धती व इतर अनुषंगिक तपशीलवार मुद्यांचा समावेश करण्यात यावा व क्षेत्रीय स्तरावरून प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांना मान्यता देण्यासाठी आयुक्तालय समिती गठीत करण्यात यावी.

सदर समितीने मान्य केलेले प्रस्ताव अंतिम मान्यतेसाठी शासनाकडे सादर करण्यात यावेत.

- ३) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावीत.
- ४) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.
- ५) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चीत रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येतील व संदिग्धता राहणार नाही.
- ६) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.

२. सदर योजनेकरिता आयुक्तालय स्तरावर कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून आणि “सहाय्यक संचालक लेखा १” कृषि आयुक्तालय महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे, जिल्हा स्तरावर सदर योजनेसाठी संबंधित “जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी” यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून व संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील “लेखाधिकारी” यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. वित्त विभागाच्या दिनांक ०२.०४.२०१८ रोजीच्या परिपत्रकातील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेताक २०१८०८०३११४०३४१४०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रकाश रा. कदम)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.
७. कृषि संचालक (नि. व गु.नि.), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/ नागपूर .
९. सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
११. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी, अकोला.
१३. उप सचिव (२-ओ) , कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. सह सचिव (नि. व गु.नि.), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. सहाय्यक संचालक (लेखा -१), कृषि आयुक्तालय महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१६. कार्यासन १४३१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. वित्त विभाग (व्यय-१४) मंत्रालय, मुंबई.
१८. निवडनस्ती (कार्यासन १-ओ) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.